

Saksb.: Karsten Steinvik:
e-post: fmnokst@fylkesmannen.no
Tlf: 950 76 842
Vår ref: 18/5339

Foto: Karsten Steinvik

Evalueringsrapport «Stor snøskredfare i Nordland, januar 2018»

1. Innledning

Fylkesmannen i Nordlands (FM) fikk mandag 8. januar 2018 melding fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om økt snøskredfare - faregrad 4 - i Nordland (region Lofoten og Vesterålen, Ofoten, Salten, Svartisen). Den økte snøskredfaren ville inntreffe i løpet av tirsdag 9. januar som følge av endringer i været fra minusgrader til mildvær med til dels store nedbørmengder. Mye fokksnø og skare bidro til økt skredfare.

2. Formål¹

Formålet med rapporten er å evaluere FMs håndtering av hendelsen «Stor snøskredfare i Nordland, januar 2018».

- Dokumentere det som skjedde
- Finne lærings- og forbedringspunkter

¹ Samfunnssikkerhetsinstruks, kommentarer:

Fylkesmannen skal evaluere hendelser der fylkesmannen, fylkesberedskapsrådet og/eller regionale aktører har vært involvert. Gjennom en evaluering er det et mål å sikre læring og bidra til styrket samfunnssikkerhetsarbeid på lokalt og regionalt nivå.

3. Varsling fra NVE

FM fikk mandag 8. januar 2018 kl.13:55 følgende epost fra Snøskredvarslingen i NVE (også pr SMS):

«Varsel om STOR snøskredfare for Nordland

Det ventes tirsdag 9.januar STOR snøskredfare - faregrad 4 - i Nordland (region Lofoten og Vesterålen, Ofoten, Salten, Svartisen)

Se www.varsom.no/snoskred for mer informasjon og oppdateringer.

Ved alvorlige hendelser som flom, skred eller andre beredskapssituasjoner kan NVEs beredskapstelefon kontaktes på 22 95 93 60 / 909 92 231.»

Kommentar

Eposten fra NVE sa ingenting om at FM skulle videresende varslet til kommunene og kvittere tilbake til NVE om at varselet var mottatt. Tidligere var dette standard og vi antar at endringene har sammenheng med overgangen til abonnementsvarsling. Vi hadde nylig hatt en gjennomgang av våre rutiner for ekstremvær, skred og flom, og var derfor ikke i tvil om at vi i dette tilfelle (faregrad 4) skulle varsle kommunene og kontrollvarsle fylkesberedskapsrådet. Det er ønskelig at NVE går tilbake til sin tidligere praksis om å skrive i eposten at FM skal viderevarsle og kvittere, selv om dette skulle medføre merarbeid og litt forsinkelse i utsendelsen av eposten. Spesielt siden NVE har ulik fareskala på snøskred (5 nivå) og flom /jordskred (4 nivå) vil det være en stor fordel med slik info. Vi bør ta dette opp med NVE.

Nedenfor følger et utdrag av rutinene for viderevarsling i henhold til varsom.no/snoskredvarsling/beredskap :

Hvis det ventes snøskredfare på nivå **faregrad 4 - stor eller 5 - meget stor**, så vil NVE

- Publisere varsel om dette for det aktuelle område på Varsom.no, normalt før kl 14.
- Sende melding om dette til beredskapsansvarlige (**Fylkesmannen**, Politi, Hovedredningssentralen, Meteorologisk institutt, Statens vegvesen, Bane NOR, NRK, med flere).

Fylkesmannen skal **videreformidle beskjed om varsel på nivå 4 - stor og nivå 5 - meget stor** til aktuelle kommuner i sitt fylke.

Fylkesmannen og Meteorologisk institutt skal **kvittere** for mottatt varsel på faregrad 5 - meget stor snøskredfare.

4. Varsling av kommunene m. fl.

Vi sendte umiddelbart ut følgende epost til kommunene i Lofoten, Vesterålen, Ofoten og Salten, samt Rana, Lurøy og Rødøy som inngår i region Svartisen. Eposten ble sendt til kommunens beredskapsepostkasse (postmottak for de kommuner som ikke har beredskapspostkasse), rådmann, ordfører og beredskapskoordinator:

«Varsel om STOR snøskredfare for Nordland

Vi har mottatt følgende varsel fra NVE snøskredvarslingen:

Det ventes tirsdag 9.januar STOR snøskredfare - faregrad 4 - i Nordland (region Lofoten og Vesterålen, Ofoten, Salten, Svartisen)

Se www.varsom.no/snoskred for mer informasjon og oppdateringer. Ved alvorlige hendelser som flom, skred eller andre beredskapssituasjoner kan NVEs beredskapstelefon kontaktes på 22 95 93 60 / 909 92 231.

Fylkesmannen kan kontaktes på tlf 950 76 842, Karsten Steinvik eller fmnoberedskap@fylkesmannen.no

Vi sendte også ut følgende SMS til rådmann, ordfører og beredskapskoordinator:

«Stor snøskredfare

Vi har sendt deg en epost om stor snøskredfare i morgen tirsdag 9. januar. Hilsen Fylkesmannen i Nordland»

Eposten til kommunene ble også sendt til hele fylkesberedskapsrådet (kun til de faste medlemmene) som ei kontrollvarsling og for å opprette kontakt mot de etater som kunne bli involvert i forhold til samordning.

Kommentar

Vi bør lage en standardtekst som kan klippes inn eposten til kommunene og som gir noen generelle råd til kommunen angående hva de bør sjekke i en slik situasjon. Vi bør også be kommunen rapportere til FM dersom det oppstår alvorlige situasjoner og ta kontakt dersom de har behov for hjelp.

5. Rapportering til DSB

Det ble sendt en situasjonsrapportering til DSB og rapporten ble delt med Nordland sivilforsvarsdistrikt og Midtre Hålogaland sivilforsvarsdistrikt.

6. Skredhendelser og skader

Omslaget til mildvær og til dels mye regn, utløste mange mindre snøskred – særlig i Salten. Dette førte til at E6, RV 80 og en del andre veier ble stengt for kortere perioder. I tillegg førte glatte veier og overflatevann til en del utforkjørsler med personbiler og lastebiler /trailere. Den store snøskredfaren førte imidlertid ikke til alvorlige situasjoner.

7. Informasjon og presse

Vi la ut en enkel nyhetssak på våre nettsider samtidig som vi varslet kommunene. Denne nyhetssaken inneholdt kun varselet fra NVE og ingen råd til publikum eller kommunene.

NRK Nordland og lokalaviser formidlet NVE sitt varsel og rapporterte fortløpende om hendelser - i hovedsak glatte veier, mye overflatevann, utforkjørsler og stengte veier som følge av mindre skred. Politiet og vegvesen advart mot takras, istapper og glatte veier. Formidlingen av informasjon ut til befolkningen syntes å fungere godt selv om varslingstiden var forholdsvis kort.

Kommentar

Vi bør forberede en enkel tekst som gir noen generelle råd til publikum når det oppstår en slik situasjon med stor snøskredfare og vanskelige kjøreforhold. Denne teksten kan legges ut på vår nettside samtidig som vi publiserer selve varselet fra NVE.

8. Samordning

Hele fylkesberedskapsrådet ble varslet pr epost (ikke pr SMS) samtidig som kommunene ble varslet. Vi fikk rutinemessig telefon fra stabssjefen i Nordland politidistrikt hvor vi orienterte hverandre om egen håndtering og aktuelle tiltak framover. Vi var også i kontakt med begge sivilforsvarsdistriktene pr telefon og delte rapporten til DSB med dem. Det var ikke behov for å etablere kriseledelse, men beredskapsseksjonen fulgte situasjonen til utpå kvelden tirsdag 9. januar. Skredfaren var da i hovedsak over. Vi rapporterte til DSB kun en gang - ca kl. 1530 på tirsdag.

9. Oppfølgingspunkter

Følgende oppfølgingspunkter noteres, jf. kommentarer ovenfor:

- Ta kontakt med NVE og be om at varsel til FM om skred og flom på de to høyeste nivåene også gir informasjon om viderevarsling og kvittering.
- Utarbeide standardtekster som kan brukes ved utsending av varsel til kommunene. Dette gjelder generelle råd til kommunene, at de skal rapportere til FM dersom det skjer alvorlige hendelser eller at de anbefales å ta kontakt ved behov for hjelp.
- Utarbeide standardtekster som kan brukes når vi skal informere på vår hjemmeside og overfor media. Dette gjelder råd til befolkningen ved uvær, skred eller flom.
- Utarbeide tiltakskort for henholdsvis ekstremvær, skred og flom og innarbeide nevnte standardtekster i disse.